

5
ROČNÍK 12

18. října 2002

V ČÍSLE:

**Tisková konference na UP •
Co děláme v konviktu? • Předsta-
vujeme: dr. Kenneth Edwards •
Krajané v Jižní Americe**

Vernisáž výstavy fotografií Z. Thomy zahájila 14. 10. Měsíc čínské a japonské kultury, který spolupořádají olomoucká pobočka Česko-čínské společnosti a Kabinet Dálného východu FF UP. V prostorách Děkanátu PdF UP se tak nabízí ke zhlédnutí sbírka snímků s názvem „Asijská žena – asijský muž“ fotografa, publicisty a cestovatele, jehož láskou se po roční dobrodružné cestě autostopem stala právě Asie. Tam objevil cenu lidského úsměvu, často na pozadí nelehkého údele. Program Měsíce čínské a japonské kultury potrvá do 7. 11. (výstava do 4. 11.).

-red-, foto Z. Thoma ►

Čestný doktorát UP dr. Kennethu Edwardsovi

■ Jeden ze spoluvůdců Boloňské deklarace a idejí Evropského vysokoškolského vzdělávacího prostoru a autor mnoha nových konceptů teorie vysokoškolského vzdělávání v nových podmínkách rychle se měnícího světa, vědecký pracovník univerzit v Aberystwythu (Wales), Kalifornii a Cambridge v oboru genetiky rostlin, Dr. Kenneth Edwards obdržel ve čtvrtek 17. 10. 2002 čestnou vědeckou hodnost dr. h. c., který mu na návrh Vědecké rady Pedagogické fakulty UP (spolunavrhovatel PŘF UP) udělila Univerzita Palackého v Olomouci.

Dr. K. Edwards se vedle své vědecké činnosti věnuje soustavně práci v oblasti řízení a rozvoje vysokého školství. Na cambridgeské univerzitě zastával funkci děkana fakulty biologických věd, post generálního tajemníka fakult, v Leicesteru působil jako zástupce rektora. Jeho bohaté zkušenosti z řízení univerzit využily formující se instituce evropských univerzit – v letech 1998 až 2001 byl prezidentem Asociace evropských univerzit (CRE), po vzniku Evropské univerzitní asociace (EUA) se stal jejím aktiv-

ním členem. Byl rovněž předsedou Správní rady Institutu pro výzkum životního prostředí a pastvin, členem Výboru Open University, Komise Marshallovy pomoci aj. V současné době je předsedou Profesionálního výzkumu a poradenského centra v Cambridge a předsedou The Board of the Collegium of the Observatory of the Magna Charta Universitatum.

Udělením čestné vědecké hodnosti dr. h. c. ocenila Univerzita Palackého přínos dr. K. Edwardse k pozitivnímu rozvoji vysokého školství v Evropě a jeho pomoc UP při jejím úspěšném začleňování do tohoto procesu.

Za svou vědeckou a manažerskou práci obdržel dr. K. Edwards čestné doktoráty již sedmi britských a dvou dalších evropských univerzit.

(Další informace viz str. 4: Představujeme)

-red-

Výzva akademické obci

Rektorka UP a předseda Akademického senátu UP zvou všechny členy akademické obce a zájemce z řad pracovníků UP

na prezentaci kandidátů na funkci rektora UP

pro volební období od 1. 2. 2003 – 31. 1. 2006. Setkání akademické obce s kandidáty na funkci rektora UP se koná **dne 23. 10. 2002 ve 13 hod. v aule Právnické fakulty UP.**

Prof. J. Mačáková, CSc.,
rektorka UP

MUDr. Z. Zlámal, CSc.,
předseda AS UP

Výsledky přijímacího řízení a ubytovacích kapacit

■ Zájem o studium na UP projevilo letos 18 551 potenciálních studentů. K přijímacímu řízení se pak dostavilo 14 758 zájemců, z nichž v prvním kole děkaní jednotlivých fakult přijali 4 321 zájemců, v přezkumném řízení pak dalších 783. Celkem se zapsalo 3 659 studentů. Z toho 259 posluchačů se řadí pod hlavičku CMTF UP, 838 začalo studovat na FF UP, 469 na LF UP, 585 na PŘF UP, 838 na PdF UP, 430 na FTK UP a 240 na PF UP. Jak uvedl doc. J. Luska, prorektor pro studijní, pedagogické a sociální záležitosti, ve srovnání s předchozími dvěma lety zaznamenává UP – v souladu rozšířenou nabídkou – patrný nárůst zájmu o bakalářské programy. Potenciální uchazeči o studium na UP se hlásili celkem do 143 oborů, přičemž převis poptávky nad nabídkou by se měl řešit na jednotlivých fakultách v rámci programu celoživotního vzdělávání.

Počtu studentů UP každoročně neodpovídají ubytovací kapacity. Letos bylo vyčleněno 4 522 lůžek. Začátkem zimního semestru se tak bez „střechy nad hlavou“ ocitlo zhruba 1 500 studentů. Uvedené číslo je v těchto dnech ovšem nižší, protože k 16. 10. se posluchačům UP naskytlo dalších zhruba 316 lůžek v rekonstruovaných kolejích v areálu Neředín. Od

ledna by mělo být v tomto areálu k dispozici dalších 150 míst. Většina studentů, kteří nenašli ubytování na kolejích, je dnes ubytována v soukromí, nebo dojíždí na přednášky vlakem. Největší problémy mají asi studenti z Ostravska, kteří projevují o studium na UP každoročně velký zájem a jejichž poptávku v souvislosti s ubytováním nedokáže vždy UP uspokojit.

Většina posluchačů UP je ubytována v třílůžkových pokojích, rekonstruované koleje disponují pokoji jednolůžkovými. Cena ubytování se pohybuje podle kvality od 840 do 1 290 Kč měsíčně.

-map-

Kandidátům na funkci rektora

■ Akademický senát UP nabízí budoucím kandidátům na funkci rektora UP možnost zveřejnění jejich programů, ve kterých deklarují své představy a fungování UP ve funkčním období od 1. 2. 2003 do 31. 1. 2006, **na internetové verzi Žurnálu UP (On-line).**

V případě zájmu kontaktujte redaktora webových stránek UP Mgr. D. Agnewa (e-mail: agnewd@rupnw.upol.cz).

Doc. L. Ludíková, CSc.,
předsedkyně volební komise AS UP

▲ V klubovně Vlastivědného muzea v Olomouci spolupořádal 11. 10. 2002 Spolek lékařů České lékařské společnosti J. E. Purkyně Olomouc XVIII. Zapletalův-Wondrákův medicínský historický den. Zúčastnili se jej mj. také přednosta Ortopedické kliniky LF doc. R. Dítmar, CSc. (uprostřed), a prof. I. Krč, DrSc., z II. interní kliniky LF.

-red-, foto -tj-

Vyhlášení volby kandidáta na funkci děkana Přírodovědecké fakulty UP

Dne 31. 1. 2003 končí funkční období děkana PŘF UP prof. J. Lasovského, CSc. Na základě této skutečnosti se Akademický senát PŘF UP na svém zasedání dne 2. 10. 2002 usnesl na termínu volby kandidáta na nového děkana: **27. 11. 2002.**

V souladu se Statutem Přírodovědecké fakulty UP vyzývá Akademický senát PŘF UP akademickou obec k předložení návrhů kandidátů na funkci děkana do **8. 11. 2002** do 15 hodin. Písemné návrhy předkládejte proti potvrzení na děkanátě PŘF Mgr. Chytilové.

AS PŘF UP zvolil komisi pro volbu kandidáta na děkana ve složení dr. I. Smolová, dr. M. Rulík a Mgr. M. Zimpl.

Představení kandidátů na funkci děkana PŘF UP se uskuteční na shromáždění akademické obce, které se bude konat **20. 11. 2002** v aule Přírodovědecké fakulty UP. Případné dotazy pro kandidáty na děkana můžete zaslat ještě před setkáním akademické obce do 14. 11. 2002 na adresu: volby@inf.upol.cz.

-asprf-

Volejbal k oslavám 17. listopadu

U příležitosti oslav Mezinárodního dne studentstva uspořádá Akademik sport centrum UP ve středu 13. 11. 2002 tradiční mezinárodní turnaj ve volejbalu smíšených družstev. Turnaj se uskuteční pod záštitou rektorky UP prof. J. Mačákové, CSc., ve Sportovní hale UP a bude probíhat na čtyřech kurtech od 8.30 hod. Zveme všechny příznivce sportu z řad studentů a učitelů UP.

-ora-

Pozvánka na výstavu

Kabinet aplikované ekonomie FF UP ve spolupráci s VK Olomouc a za podpory Magistrátu města Olomouce si vás dovoluje pozvat na výstavu na téma *Procházka historickou Olomoucí*. Výstavu je možno zhlédnout v prostorách Kabinetu aplikované ekonomie FF UP (Křížkovského 12) do konce října.

-kae-

Jen několik řádků

Koho na post rektora?

Chceme mít na nejvyšším postu renomovaného vědce, administrátora, nebo raději manažera a стратега schopného vidět a prosadit správné priority v naší tak velmi různorodé akademické obci? Tuto otázku položil Žurnál UP svým čtenářům před třemi roky a dnes je již opět aktuální. Kandidáti na funkci rektora se představí akademické obci 23. října a Akademický senát UP bude nového rektora volit 6. listopadu.

Na zvolení rektora čeká nesnadný a v historii i naší starobylé univerzity zcela jedinečný úkol: dovršit práci svých předchůdců v této funkci a přivést Univerzitu Palackého se všemi jejími zaměstnanci a studenty do prostředí Evropské unie. Bylo by dobré, kdyby nový rektor toto mezinárodní prostředí znal z vlastní zkušenosti, aby se nedomníval, ale věděl, co je v této fázi vývoje pro univerzitu nejdůležitější, jaký je, či měl by být stav integrace UP do evropských struktur, kudy vedou cesty a která je hlavní, jaká je aktuální pozice jednotlivých fakult, pracovišť, oborů a aktivit v mocném proudu mezinárodních integrací. Za nejprůběhovější úspěch našeho integračního úsilí bych pak pokládal uznávání diplomů UP v zemích EU. Je to dosažitelné? Na řadu problémů UP s tím souvisejících poukázal z mezinárodního pohledu před třemi lety audit evaluační komise CRE. Vzpomínáte si?

Přijetí ČR do EU bude pro naši univerzitu velkou šancí. Jak ji hodnotí kandidáti na funkci rektora? Jsme na ni připraveni a budeme schopni ji využít? Určitě se o tom leccos dozvíme na shromáždění akademické obce UP, protože to je v dnešní době nevyhnutelně otázka první důležitosti.

M. Hejtmánek

K zahájení akademického roku 2002/2003 proběhla na UP tisková konference

■ Ve velké zasedací síni Rektorátu UP se zástupci médií z úst rektorky, kvestora, prorektorů a děkanů jednotlivých fakult UP dověděli mj. o průběhu a výsledcích přijímacího řízení, situaci týkající se ubytovacích kapacit (viz str. 1), volbě rektora a děkanů pěti ze sedmi fakult UP. Rektor Univerzity Palackého bude volen v průběhu zasedání AS UP 6. 11., počátkem roku 2003 by měl být inaugurován. Stejně datum je charakteristické pro již tradiční Fischerovskou přednášku, kterou letos proslví na návrh děkana PF UP JUDr. M. Malacky významný představitel evropského práva prof. Ota Weinberger. Přítomní byli dále informováni o nových medailích Za zásluhy o rozvoj UP či

▲ Na „černobylská“ témata („Černobylská katastrofa a její následky“ a „Záchrana kulturního dědictví v zóně černobylské katastrofy“) přednášel na FF UP ve dnech 7. a 8.10. **dr. R. Omejšaško**, hlavní odborník ukrajinského Ministerstva pro záležitosti ochrany obyvatelstva před následky havárie v černobylské atomové elektrárně a vedoucí historicko-kulturní expedice pro Černobyl. Jeho návštěvu na UP zajišťovala Katedra slavistiky FF UP.

-red-, foto -tj-

o čestném doktorátu, který byl udělen K. Edwardsovi (viz str. 1 a 4). Zástupci Univerzity Palackého dále hovořili o přípravě a programu slavnostního otevření rekonstruovaného jezuitského konviktu (4. 11.), v němž nově sídlí pět uměnovědných a uměleckých kateder FF a PdF UP. Slavnostního otevření se zúčastní ministr kultury ČR P. Dostál, záštitu převzala ministryně školství, mládeže a tělovýchovy ČR JUDr. P. Buzková. Jak sdělila rektorka UP prof. J. Mačáková, přípravné práce týkající se instalace plastiky A. Habermanna byly zastaveny. Důvodem jsou neshody mezi rektorkou UP a jednotlivými katedrami včetně jejich studentů, které v Uměleckém centru UP sídlí. Pokud vedení UP dojde k definitivnímu rozhodnutí instalovat zmíněnou plastiku do prostor nádvoří UC UP, je doba potřeby k jejímu přemístění po dohodě s autorem díla odhadována na tři až čtyři dny. Náklady na rekonstrukci bývalého jezuitského konviktu se pohybují kolem 350 mil. korun. Doc. J. Luska, prorektor pro studijní, pedagogické a sociální záležitosti se v této souvislosti vyjádřil, že je víc než pozitivní mít konečně možnost pracovat v prostorách, které splňují standardní evropské poměry.

-map-

Lékaři na kolech mezinárodně

■ V prvních říjnových dnech se konal v belgických střediscích Hasselt a Hendsen-Zolder evropský cyklistický šampionát lékařů a zdravotnických pracovníků ve čtyřech disciplínách – horská kola, časovka, dvě dráhové disciplíny a silniční závod. Mezi závodníky ze šesti evropských zemí bylo osm soutěžících z České republiky. Ve velké konkurenci získal **MUDr. Martin Loveček** (Klinika chirurgie II LF a FNO) stříbrnou a bronzovou medaili z dráhových disciplín a v celkovém hodnocení se umísil ve své věkové kategorii jako čtvrtý.

V příštím roce se lékaři a zdravotníci holdující cyklistickému sportu setkají v Německu.

-red-

Univerzitní pracoviště spolupracovala při realizaci soutěže *Mládí a vědění*

■ V letošním školním roce proběhl již třetí ročník soutěže *Mládí a vědění* o nejlepší multimediální projekt, kterou v České republice stejně jako v několika dalších evropských zemích vyhláší firma Siemens a organizuje Agentura DAHA (Praha). Odborným garantem celé soutěže bylo Centrum otevřeného a distančního vzdělávání UP, jehož ředitel PhDr. J. Vrba je členem odborné poroty soutěže, technicky ji zajistili pracovníci Audiovizuálního centra UP. Letos se přihlásilo celkem 836 týmů a 204 týmy své prezentace včas dokončili a zaslaly do soutěže. Největší zájem

projevily školy ze severní Moravy, které také získaly nejlepší hodnocení.

Výsledky soutěže, jejímž posláním je podpořit u dětí a mládeže zájem o nové technologie, byly slavnostně vyhlášeny 30. 9. v Národním technickém muzeu v Praze.

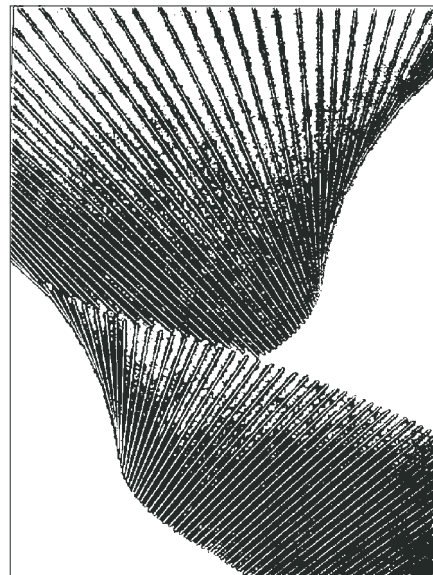
Další informace o soutěži *Mládí a vědění* jsou k dispozici na internetové adrese: www.siemens.cz/multimediaprojekt.

-red-

Morfomatické sítě – síla grafiky

■ V Galerii IC UP Zbrojnice byla 9. 10. 2002 zahájena výstava velkoformátových černobílých grafických listů pražského umělce L. Příbyla. V programu *Umělecké debaty* autor seznámil diváky s osudy generace 60. let v Praze. Jeho práce mu sice již tehdy přinesla mezinárodní uznání, ale veliké potíže a pronásledování bývalého režimu mu znemožnily vystavovat 30 let. V Olomouci představuje výběr ze starších grafik a cyklus velkých listů, které si tiskne sám na ruční papíry. Výstava zaujme bravurní technikou, založenou na fyzicky náročném napínání provazových struktur v rytmu seriálních řad, jejichž poměry vzdálenosti jsou dány počítačem. Příbylovo dílo přitahuje neobvyčejnou výrazností a čistotou provedení nejen výtvarníky a studenty, teoretiky umění, ale i fyziky, matematiky a přírodovědce. Odborné informace v katalogích samostatných výstav jsou na výstavě k dispozici vždy v pondělí, úterý, a čtvrtek od 14 do 17 hod. až do 30. 10. 2002.

Doc. D. Pucharová, ak. mal., KVV PdF UP
L. Příbyl: *Rotační síť, materiálový tisk, 1972* ▶

Galerie velkých Evropanů prof. F. Mezihoráka

■ V prostorách Děkanátu Pedagogické fakulty UP proběhla minulý týden prezentace nové knihy prof. F. Mezihoráka. Publikací s názvem *Galerie velkých Evropanů* vydalo nakladatelství Olomouc a je rozšířeným a doplněným vydáním *Malé Encyklopedie velkých Evropanů* z roku 1995. Jak autor – historik, pedagog, politolog a politik – píše, „dvorana evropské slávy“ chce přispět k lepšímu pochopení velikosti staletého ideálu evropské spolupráce a jednoty, dnes již prakticky uskutečňovanému, ale zároveň i stále znovu zpochybňovanému a často frázemi zplošťovanému a znehodnocovanému. Prof. F. Mezihorák v této souvislosti prohlásil, že Češi přispěli k formování spojené Evropy společně s Francouzi a Němci více než kdokoli jiný. Kniha začíná chronologicky od 13. století, v němž evropské projekty začínají, postupně se dostává až do současnosti. Literatury k historii evropanství, z níž by autor mohl čerpat, je velmi málo. Mimořádným zdrojem mu byl největší znalec dané problematiky Denis de Rougemont.

První kmotrou nové knihy encyklopedického charakteru se 8. 10. stala rektorka UP prof. J. Mačáková, dalšími kmotry se pak o dva dny později stali v Praze P. Pithart, předseda Senátu PČR, a R. Cibrián, vedoucí Delegace Evropské komise v Praze. Anglická verze zmíněného titulu, jejímž dalším kmotrem se mj. s největší pravděpodobností stane i předseda vlády ČR V. Špidla a která asi zaznamená větší ohlas, by světlo světa měla spatřit v lednu roku 2003.

Senátor F. Mezihorák je předsedou Výboru pro vědu, kulturu, lidská práva a petice Senátu PČR (ČSSD) a členem české delegace v Radě Evropy. Na tiskové konferenci pořádané ku příležitosti vydání knihy také zmínil svou senátorskou práci: Na jedné straně je Senát terčem neustálé kritiky, na straně

druhé se pro spoustu zajímavých lidí stává stále více přitažlivým. Je to zajímavé. Když se podívám, co jsem za ty dva roky udělal pro region, mohu např. říci, že jsem měl dosti podstatnou zásluhu na zachování povinného výtisku pro Státní vědeckou knihovnu, na zřízení fondu bydlení v Olomouci, či na přičknutí několika set hektarů lesa městu Olomouci. Hodně jsem se angažoval na řešení otázky týkající se Libavé – objektivně posuzováno, (i když současné řešení nepovažuji za ideální) přiměl jsem armádu, aby se Libavou vůbec začala zabývat, řekl a dodal, že nyní by se chtěl zaměřit na problém spočívající v systému konkurzních řízení a konkurzních správ, dále pak na problémy školského zákona a novelu zákona vysokoskolského.

M. Hronová

▲ Katedra výtvarné výchovy PdF UP je organizátorem výstavy s názvem *Sever-Jih (Kresby z Izraele a Ruska)* absolventa VŠUP M. Chodaniče, jejíž vernisáž proběhla v olomoucké Galerii Výpad (Purkrabská 2) 8. 10.

-red-, foto -tj-

O ČEM SE MLUVÍ

Co děláme v konviku?

O tom se v těchto dnech dohadují někteří novináři. Projevují pochybnosti a znepokojení, zda jsme schopni něco dokázat, zda se neuzavíráme do ghetta před životem (T. Šulák v MFD) apod. Vycitil jsem to i ve sloupku M. Hronové (ŽUP č. 4, s. 2), kladoucím otázky k roli manažera Uměleckého centra UP (UC). Tak tomu bývá, když se nedostává informací. Pokusím se to napravit.

U zrodu nynějšího UC jsem byl od samého počátku v roce 1995, kdy jsme zpracovali první podklady pro RUP. Už tehdy byly zprůčastí naší vize divadlo, kino, koncertní sál, galerie, dokonce i manažer. V květnu 1998 jsme z nedočkavosti zorganizovali se studenty pro veřejnost čtyřdenní seriál představení, koncertů a happeningů v tehdy ještě beznadějně zavřeném konviktu, kdy nebyly peníze na rekonstrukci a nikdo nevěděl, zda k ní vůbec dojde. Název byl příznačný: Horká kaše. Tehdy jsme poprvé veřejně formulovali svou představu konviktu jako součásti nejen univerzity, ale také kulturního a uměleckého života Olomouce. S pomocí sponzorů jsme o Horké kaši natočili videodokument.

Pak přišly peníze, rozběhly se projekční a posléze stavební práce. Brzy se ukázalo, že budoucí uživatelé (katedry) nejsou těmi hlavními, kteří do rekonstrukce mluví. Všech pět kateder se proto začalo z vlastní vůle scházet a řešit okruhy problémů, které nás znepokojovaly. Uskutečnili jsme celkem jedenáct schůzek, a to od ledna 2001 do května 2002. Podrobné zápisy s desítkami návrhů, žádostí a protestů jsme posílali rektorce a děkanům. Z druhého jednání „kateder mířících do konviktu“ (konalo se 16. 2. 2001), vzešel zápis znovu potvrzující, že chceme ponechat všechna prostranství včetně hlavního nádvoří prázdná, s podrobným zdůvodněním. Nikdo nám neodpověděl. Přitom právě tehdy (jak se nyní ukázalo) rektorát už zpracovával pro A. Habermanna požadavky na zhotovení modelu jeho budoucího díla. Tenkrát bylo ještě možné celou politováníhodnou záležitost bezbolestně zastavit. Na šestém jednání (6. 2. 2002) katedry projednaly budoucí potřebu technických funkcí v kon-

viktu, a mj. se všechny shodly na smysluplnosti funkce manažera. Až do konce června 2002 jsme doufali, že děkan PdF změní svůj odmítavý postoj. Když se tak nestalo, katedry FF musely jednat alespoň za sebe.

Nejbližší budoucnost UC je pro nás nejistá. Problémů neubývá, naopak. Krátce po zahájení výuky se ukázalo, že ve velkých sálech nelze učit a konat konference (akustika). Filmový sál nemá dosud přístrojově vybavení a není postaven podle projektu (podobně jako lectorium). Rovněž divadlo je zatím holou místností, a patrně bude ještě několik měsíců. V sálech, kde máme přednášet, se bude teprve v průběhu semestru montovat zatemnění. Část výuky se proto z těchto důvodů dodnes nerealizuje. Nové termíny odstranění závad solva můžeme brát vážně, když dosavadní sliby nebyly naplněny. Kolem utajovaného zápisu o srpnové kolaudaci se stále vynořují pochybnosti, a na dokončení konviktu už také chybějí peníze (Nebeský globus je ovšem zaplacen). Začínáme hledat mimo konvikt náhradní prostory pro plánované konference (do prosince se jich má konat sedm), je ohrožena mezinárodní přehlídka animovaného filmu, na kterou pořadatelé získali grant 600 000 Kč. Program v den otevření UC 4. 11. (to měl být první velký úkol pro manažera) bude tedy patrně improvizovaným torzem toho, co jsme si původně představovali. Příslušní pracovníci RUP podle našeho názoru rekonstrukci konviktu nezvládli; zdá se, že horká kaše jen tak brzy nevyčladne.

Mnozí z nás už ale věnovali konviktu tolik času a osobního nasazení, že ani tyto mnohdy zbytečné komplikace je neodradí. Jsem osobně přesvědčen, že Umělecké centrum bude po dokončení v rámci českých vysokých škol pozoruhodným akademickým pracovištěm a že významně přispěje ke zvýšení prestiže UP.

Vracím se na začátek: rád poskytnu další informace o práci kateder UC každému, kdo o to požádá.

Doc. J. Štefanides, předseda rady UC UP, stefanid@ffnw.upol.cz

Stručně

Ve středu 16. 10. 2002 se na svém dalším zasedání sešlo Kolegium rektorky UP, které mj. projednalo stav příprav nadcházejícího ročníku AFO 2003.

* * *

Lhůta k podávání návrhů kandidátů na funkci rektora UP pro další funkční období končí dnes – 18. 10.

-red-

Perspektivy místopisné práce na Moravě

Pod tímto názvem pořádají Kabinet regionálních dějin a Katedra historie FF UP konferenci, která proběhne 23. 10. 2002 v prostorách FF UP. Z programu: *Místopis, ano či ne?* (doc. J. Schulz), *Místopis z historického nadhledu* (doc. J. Bartoš), *Zkušenosti a problémy práce na regionálních dějinách* (prof. M. Trapl), *Dějiny obcí jako problém* (dr. D. Papajík), *Muzejní a vlastivědná společnost v Brně a Vlastivěda moravská, ohlednutí a perspektivy* (doc. B. Smutný), *Kdo je kdo v olomoucké historické práci* (doc. I. Barteček), *Stopy kolonizace v místních názvech a kultech* (prof. R. Chadraha), *Archivy a místopis – ad fontes* (dr. S. Kovářová, dr. K. Müller), *Probíhající spor o umělecko-historickou topografii „od gotiky k renesanci“* (prof. I. Hlobil), *Pozdní národní obrození – Počátky českého školství v Ostravě* (prof. L. Hrabová).

-red-

Ch. Merrill bude přenášet na FF UP

Kancelář zahraničních styků RUP zve na přednášku Ch. Merrilla na téma *Americans and Czechs – what we have to learn each other in re-building a civil society*. Přednáška se uskuteční 25. 10. v 10 hod. na Katedře politologie FF UP (Křížkovského 112, učebna č. 224).

-kzh-

O transformaci sociálních služeb

V úterý 22. 10. 2002 spolupřádá Katedra speciální pedagogiky PdF UP s Ústavem sociální péče Klíč v Olomouci celodenní konferenci na téma *Transformace sociálních služeb – cesta k základním lidským hodnotám*. Dopolední, plenární část programu se koná od 9.30 hod. v aule Právnické fakulty, odpolední workshopy se budou odehrávat v budově Pedagogické fakulty. Více informací na <http://ksp.upol.cz>.

-pdf-

Přebor UP v přespolním běhu

Místo a datum: středa 23. 10. 2002 v 15 hod. na Svatém Kopečku – start poblíže vchodu do olomoucké ZOO.

Startující: studenti a zaměstnanci všech fakult UP. Trať a kategorie: ženy – 2 000 m, muži – 5 000 m. Přihlášky budou k dispozici na místě startu.

Vítězové se stávají přeborníky Univerzity Palackého pro rok 2002 a mohou startovat na Akademických mistrovstvích v Praze.

-vlš-

HABILITACE

Pedagogická fakulta UP

Děkan a Vědecká rada PdF UP zvou všechny zájemce na habilitační přednášku **RNDr. Rudolfa Grepla, CSc.**, odborného asistenta katedry matematiky na Vojenské akademii v Brně, na téma *K některým aktuálním problémům technického vysokoškolského vzdělávání*. Přednáška se koná v rámci habilitačního řízení v oboru pedagogika v průběhu veřejné části zasedání Vědecké rady PdF UP dne 29. 10. 2002 ve 13.30 hod. Jednání Vědecké rady probíhá v aule PdF UP, přízemí hlavní budovy na Žižkově nám. 5.

Předložená habilitační práce má název *Vzdělávání a výchovná činnost na vysoké škole technické se zaměřením k výuce matematiky*. Současnost a výhledy.

-pdf-

Nabídka Britského centra: Quick Placement Test

Za 15 minut můžete zjistit, jak jste na tom s angličtinou. Otestujte si své znalosti angličtiny pomocí programu Quick Placement.

Quick Placement Test, který je k dispozici ve studovně Britského centra Knihovny UP, je počítačový rozřazovací program, který vyhodnotí úroveň vašich znalostí angličtiny. Trvá přibližně 15 minut a obsahuje otázky z oblasti poslechu, čtení, gramatiky a slovní zásoby. Náročnost otázek postupně stoupá nebo klesá podle Vašich odpovědí. Test je anonymní, výsledky jsou k dispozici pouze Vám.

Výsledek testu Vám pomůže odhadnout Vaše současné jazykové dovednosti, upozorní Vás na Vaše nedostatky a zároveň Vám pomůže zvolit si odpovídající typ a úroveň cambridgeské zkoušky.

Cena testu je 20 Kč.

Kontakt: Britské centrum Knihovny UP, Křížkovského 14, 771 11 Olomouc, tel: 585 631 874, fax: 585 222 578, bc-kup@rupnw.upol.cz, <http://tin.upol.cz/bc>.

Otevírací hodiny: Út 9–12, 13–17; St 9–12, 13–17; Čt 13–17; Pá 9–12; So 9–12.

-red-

Děkan Fakulty tělesné kultury UP vypisuje soutěž s názvem

Projekt Pastviny

Cílem očekávaného projektu je koncepční řešení sportovního a rekreačního areálu Pastviny z hlediska dlouhodobé perspektivy. Studie bude obsahovat řešení otázek obsahové náplně a zaměření areálu s ohledem na široké spektrum různých uživatelů, ekonomicko-organizační zajištění provozu a materiální vybavení.

Zájemci o řešení daného projektu podají přihlášku doplněnou jednostránkovou anotací svých představ o řešení projektu do 20. 10. 2002. Na základě předložených anotací vedení FTK vybere řešitele projektu. Výsledný projekt bude po schválení vedením FTK ohodnocen částkou 5000 Kč. Termín odevzdání projektu je 15. 12. 2002. Blíže informace poskytnete tajemník FTK Ing. J. Vylegala.

-ftk-

Rektorka Univerzity Palackého v Olomouci ve snaze povzbudit literární tvorbu studentů a umožnit tvůrcům dialog s posuzovateli jejich práce vyhlašuje

9. ročník veřejné literární soutěže

pro studenty Univerzity Palackého.

Podmínky soutěže: Předložit v oboru poezie 5–10 textů, v oboru próza (povídka, novela, esej) text do 30 stran, v oboru drama text hry, a to ve třech kopiích, z nichž každá bude označena jménem, fakultou ročníkem, studovaným oborem a domácí adresou. (Stranou se miní strojepis [počítačový text] o 30 řádcích a 65 úhzech.)

Závěrečný termín odevzdání prací je **28. březen 2003**.

Za nejlepší práce budou uděleny ceny: 1. cena – 2000 Kč, 2. cena – 1500 Kč, 3. cena – 1000 Kč.

Porota nemusí všechny ceny udělit. Ceny se nerozdělují ani nezdvoují. Soutěžní práce budou hodnoceny odbornou porotou, kterou jmenuje rektorka UP.

Výsledky soutěže budou vyhlášeny v květnu 2003 a zveřejněny v Žurnále UP. Autoři vítězných prací se zúčastní hodnotícího semináře.

Soutěžní příspěvky zasílejte na adresu: Sekretariát rektora Univerzity Palackého, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc. Obálku označte heslem „Literární soutěž“.

-rup-

Oprava termínu

V minulém čísle Žurnálu UP (ŽUP č. 4/12, str. 3) došlo ve zprávě o chystaném semináři FTK UP **Aktuality ve fyzioterapii** k tiskové chybě: závazné přihlášky k účasti na semináři budou přijímány **do 15. 11. 2002** (nikoli 15. 10.).

Redakce Žurnálu UP

Dr. Kenneth Edwards

Ve čtvrtek 17. 10. 2002 byl na slavnostním zasedání vědeckých rad UP a Pedagogické fakulty UP udělen čestný doktorát **Dr. K. Edwardsovi**. Z laudatia, které při této příležitosti přednesla prorektorka UP pro zahraniční styky doc. L. Hornová, vybíráme:

Dr. Edwards získal titul bakaláře přírodních věd na univerzitě v Readingu a posléze (v roce 1961) titul PhD. na the University of Wales at Aberystwyth. Oba tituly byly výsledkem jeho studia, výzkumu a publikací v oboru genetiky rostlin.

V tomto výzkumu pak pokračoval na Kalifornské univerzitě v Davisu i na domácí Univerzitě ve Walesu.

Od roku 1966 přednášel na Univerzitě v Cambridge (St. John's College), kde se stal v roce 1980 vedoucím Ústavu genetiky a v r. 1984 také Předsedem fakulty biologických věd a zároveň Secretary General of the Faculties at Cambridge, jehož úkolem bylo monitorování akademických záležitostí celé univerzity.

V roce 1987 přešel na Univerzitu v Leicesteru a pracoval zde dále odborně, ale také jako její Vice-Chancellor až do roku 1999.

Jeho hlavní publikační činnost v oboru genetiky rostlin spadá především do období 60. až 80. let, kdy byl zároveň schopen zastávat významné manažerské funkce, které ho předurčily pro jeho působení ve Výboru Evropské Asociace Rektů (ve zkratce CRE), jejímž členem se stal už v roce 1994.

Jako aktivní člen této organizace využil všech svých zkušeností z práce výzkumné i řídicí na několika britských i zahraničních univerzitách a stává se přední osobností ve formování nové strategie rozvoje vysokého školství v Evropě. Přednesl a publikoval velké množství příspěvků a článků na mezinárodních konferencích, jednotlivých evropských univerzitách a setkáních rektů vysokých škol z celého světa, ministrů školství a jiných odborníků ve věci současných úkolů a transformace vysokého školství.

Ve svých článcích se zabývá využitím moderních informačních technologií k rozvoji vysokoškolského a zejména distančního vzdělávání, sjednocováním struktury vysokoškolských diplomů (bakalář, magistr, doktor) a kompatibilitou studijních programů evropských vysokých škol. Navrhuje nové způsoby jak rozšířit mobilitu studentů i učitelů, což dr. Edwards považuje za nejlepší způsob jak zlepšit porozumění různým kulturám a zhodnotit individuální přínos každé z nich k vytvoření širokého spektra hodnot a tradicí v celé Evropě. Ve svých pracích se zamýšlí nad důležitostí vysoké specifického teoretického výzkumu, ale také jeho aplikací, která má ovlivnit ekonomický vývoj společnosti. Propaguje dosažitelnost vysokoškolského vzdělání pro nejširší část populace bez jakékoli diskriminace.

Ve svých článcích se zabývá využitím moderních informačních technologií k rozvoji vysokoškolského a zejména distančního vzdělávání, sjednocováním struktury vysokoškolských diplomů (bakalář, magistr, doktor) a kompatibilitou studijních programů evropských vysokých škol. Navrhuje nové způsoby jak rozšířit mobilitu studentů i učitelů, což dr. Edwards považuje za nejlepší způsob jak zlepšit porozumění různým kulturám a zhodnotit individuální přínos každé z nich k vytvoření širokého spektra hodnot a tradicí v celé Evropě. Ve svých pracích se zamýšlí nad důležitostí vysoké specifického teoretického výzkumu, ale také jeho aplikací, která má ovlivnit ekonomický vývoj společnosti. Propaguje dosažitelnost vysokoškolského vzdělání pro nejširší část populace bez jakékoli diskriminace.

Veškeré tyto aktivity zcela logicky vedly k tomu, že se dr. Edwards stal ústřední postavou v přípravě programu Evropské Asociace, který se detailně zabývá hodnocením kvality vysokoškolských vzdělávacích institucí. Tento program vytvořil velmi podrobný systém sbírání údajů o jednotlivých institucích, kterým tak umožňuje díky zasvěcenému pohledu zvenku nahlížet svá aktiva i pasiva, poskytnout možnost srovnávání způsobů hodnocení kvality na jiných vysokých školách, podněcuje soutěživost mezi vzdělávacími institucemi a zajišťuje tak zlepšování všech funkcí a aktivit dané instituce.

Univerzita Palackého jako členka Evropské Asociace Rektů (CRE), jejímž prezidentem se dr. Edwards stal v roce 1998, byla již dříve v činném kontaktu s touto organizací a taktéž jejím prezidentem a bedlivě sledovala materiály jím publikované. Tato spolupráce však dostala konkrétnější podobu v době, kdy nám bylo v r. 1998 nabídnuto, abychom se začlenili do programu hodnocení kvality. CRE jmenovala evaluační tým svých odborníků, UP připravila rozsáhlou sebehodnotící zprávu a prošla během jednoho roku všemi etapami hodnocení, jehož výsledkem byla závěrečná zpráva evaluačního týmu, která je dosud pro celou univerzitu často podnětem k zamýšlení. Při procesu hodnocení naší univerzity byly teoretické práce dr. Edwardse a možnost diskuse na tato témata na mezinárodních konferencích, CRE pořádaných, skutečně velkou pomocí a UP se tímto dostala mezi první dvacítku evropských univerzit, které byly takto hodnoceny. Myslím, že závěrečná zpráva auditorů CRE byla také silným stimulem pro to, aby UP začala ve všech parametrech naplňovat soubor zásad a vymezení poslání vysokoškolského vzdělávání, známých jako boloňská deklarace. Jen mimochodem – byl to opět dr. Edwards, kdo jako prezident tehdejší Evropské Asociace Rektů přednesl 19. 6. 1999 v Bologni zásadní projev ke shromážděným ministrům a rektorům evropských vysokých škol, ve kterém vysvětloval závažnost a smysl této Deklarace, která nastartovala novou éru v rozvoji a transformaci vysokoškolského vzdělávání v Evropě. Její další modifikace pak byla podepsána v květnu 2001 v Praze.

V roce 2001 (na konferenci v Salamance) byly sloučeny dvě organizace představitelů vysokého školství v Evropě pod názvem European University Association (EUA) a byl také zvolen její nový prezident. Dr. Edwards však nadále aktivně pracuje pro novou Asociaci a stal se také předsedou výboru Kolegia Magny Charty Univerzitetum, která vymezuje práva a povinnosti univerzit. Jejím signatářem se v nedávné době stala také naše univerzita.

-red-

SLOVO MÁ DĚKAN PEDAGOGICKÉ FAKULTY UP DOC. J. ŠTEIGL, CSc.

Co bych přál těm, kteří přijdou po nás

Cesta k moderní konkurenceschopné univerzitě či fakultě vede přes jasné stanovené koncepční záměry, které jsou vytyčovány v nepřetržitém kontaktu s akademickými orgány či akademickou obcí v ovzduší otevřenosti a týmové spolupráce.

V realizačním procesu je tak důsledně sledována funkčnost, jasné vymezení kompetencí, ale i kontrolovatelnost a osobní odpovědnost za dosažené výsledky.

Kvalita studia spolu s uplatnitelností absolventů, fungujícím přínosným výzkumem, bez

problémová mobilita studentů a učitelů ve všech možných směrech, stejně jako schopnost neprodleně reagovat na potřeby regionu, jsou další nutně předpoklady budoucího rozvoje. Stejnou nezbytností je vyvážená funkční ekonomika.

Těm, kteří nás nahradí v duchu platných zákonů a zvyklostí, přejí šťastnou ruku při tvorbě nezávislých týmů, hodně sil i odvahy při realizaci společných vizí ve prospěch Univerzity Palackého a jejích fakult.

Děkan Pedagogické fakulty UP doc. J. Šteigl, CSc.

Oční klinika se orientuje na poskytování vysoce odborných služeb

Rozhlédneme-li se kolem sebe, zjistíme, že stále více mladých lidí nosí brýle či kontaktní čočky. Zrak je namáhán více než kdy předtím. V souvislosti s touto skutečností jsem položila několik otázek přednostovi Oční kliniky LF UP doc. Jiřímu Řehákovi.

Je možné považovat poruchy zraku za civilizační chorobu?

Skutečnost, že stále více mladých lidí nosí brýle či kontaktní čočky, je třeba připsat spíše tomu, že pracovní nároky kladené na nynější populaci jsou vyšší a vyžadují perfektní vidění. Tedy počet lidí s refrakční oční vadou, která vyžaduje korekci brýlemi nebo kontaktní čočkou, je přibližně stejný. Dříve však řada lidí neměla potřebu korekce své refrakční vady. To platí zejména pro nízké refrakční vady, vyžadující korekci méně dioptriemi.

Zaznamenala vaše klinika nárůst pacientů s refrakční vadou?

Nárůst pacientů s refrakční vadou na Oční klinice nezaznamenáváme. Je to dáno tím, že předpis brýlové korekce je standardní výkon, který patří do ordinace spádového očního lékaře. Klinika se orientuje na poskytování vysoce odborných služeb prostřednictvím 17 specializovaných poraden.

Některé oční poruchy lze dnes léčit pomocí laserové korekce. Které vady se takto dají léčit a kolik takových zákroků ročně provede vaše klinika?

Pomocí excimerového laseru lze řešit zejména krátkozrakost. Podstata tohoto operačního výkonu spočívá v opracování povrchu rohovky laserem. Rohovka se oploští a ztenčí, a tím celé oko změní svoji refrakci tak, aby výsledná potřeba korekční refrakce se rovnala nule – tedy stavu, kdy jedinec nepotřebuje korigovat vidění do dálky. Celý zákrok trvá několik málo desítek vteřin a je řízen počítačem.

Oční klinika FNO excimerovým laserem nedisponuje a tyto zákroky tedy neprovádí. Kromě vysoké pořizovací ceny (15–20 mil. Kč) je to dáno také tím, že tyto zákroky patří do kategorie „kosmetických operací“. Jde o zákrok na zdravém oku, které má refrakční vadu, kterou lze bez problému korigovat brýlemi.

Proto také zdravotní pojišťovny tuto operaci nehradí a celá operace včetně kontrolních vyšetření je hrazena pacientem. Cena za provedení operace na jednom oku se pohybuje od 10 do 16 tisíc Kč. Oční klinika má zřízenou specializovanou poradnu pro korekce vad excimerovým laserem, kde pacient dostane všechny potřebné informace o vhodnosti či nevhodnosti operačního zákroku, je informován o možných problémech, které operace může přinést.

▲ Doc. J. Řehák, CSc., vystoupil také na II. Vejdovského dnech, které Oční klinika pořádala v březnu 2001.

Je vyloučeno, že by se po tomto zákroku vada po nějaké době znovu vrátila?

Je třeba zdůraznit, že tímto operačním výkonem se v případě krátkozrakosti řeší pouze problém refrakce, tedy nošení brýlí. Ostatní problémy související s krátkozrakostí zůstávají – např. další progresse nárůstu dioptrií u progresivní formy nebo náchylnost k odchlípení sítnice u vyšší krátkozrakosti.

Návrat k nutnosti nosit brýle zcela vyloučen není. Rohovka má určitou paměť a snahu vrátit stav do výchozí polohy. Proto pacient po zákroku musí aplikovat oční kapky, které modulují proces hojení a tím výslednou refrakci, tak aby se rovnala nulové potřebě korekce. Nutnost nosit znovu brýle je po tomto zákroku malá a pokud ano, tak potřeba dioptrií je výrazně nižší.

-ano-, foto -tj-

Dokončení příště

Problém klinického lékaře

Potkali jsme se v tramvaji – učitel se svým někdejší studentem, nyní již atestovaným lékařem s víceletou praxí v nemocnici. V přátelském rozhovoru cesta rychle ubíhala a tu zazněla jeho věta: stále píšete o výzkumu, publikování, o habilítacích, ale jakpak bych já mohl, když jsem denně a stále v provozu na ambulanci, na sále, s pacienty. A do toho ještě noční služby.

Jelikož jsem vystupoval, nestačil jsem mu dopovědět. Byl bych mu rád řekl, co jsem odpozoval. Ptejte se jinak, pane doktore. Jak je možné, že někteří z vaší klinické profese publikují, získávají Ph.D. a habilitují? Vyjždějí na zahraniční stáže a někdy se vrací už jako spoluautoři prací v uznávaných časopisech. Letmý pohled do vašeho pracovního prostředí prozradí, že pro klinického lékaře s výzkumnými sklony není lepší a možná ani jiné cesty než spolupráce s teoretiky – patologem, farmakologem, mikrobiologem atd. Máte je všechny blízko. Nejlepší je zapojit se do výzkumné skupiny, která má uznávané výsledky, granty, mezinárodní spolupráce. Na fakultě je jich řada, ve státech mnoho a ve světě bezpočet. Tam jsou dosažitelné přes internet, inzeráty v odborných časopisech, stipendia a hlavně také kontakty vašeho přednosty kliniky. Je-li nakloněn vaší vědecké dráze, bude ji podporovat a může též upravit váš pracovní program. Musí k tomu ale mít zřetelný důvod – vaši odbornou zdatnost a zájem.

Základním předpokladem tu ovšem je váš hlad po nejnovějších vědeckých poznatcích, vůle sledovat hlavně zahraniční odborné časopisy, dostatek vytrvalosti a iniciativy. Nápady ze spojování a uplatnění poznaného přijdou pak samy. Z toho vzniká hnací síla – říká se jí vědecká číťžádost – něco nového poznat, popsat a sdělit odborné komunitě. Překážejí jí paralelní aktivity jako soukromá ordinace, budování obydlí, veřejná a politická činnost atp. V něčem se tato číťžádost podobá sportovnímu fandovství: vyrůstá ze zájmu a oddanosti, je živena náruživostí a neuznává zákonnou pracovní dobu, ani svátky. Buď ve vás tato motivující síla je, a pak vás přivede přirozeně a hladce k Ph.D. a docenturu, anebo není. Žádná škoda. Vždyť víte, že ve zdravotnictví se vyžadují a platově oceňují atestace, nikoli vědecko-pedagogické tituly. A číťžádost jen pro ozdobu, to by věru nestálo za tu námahu, odříkání, starosti a často i problémy v osobním a rodinném životě.

Jenže, jak může člověk poznat předem, zda ho věda, výzkum a badání budou uspokojovat a bavit, zda na to vůbec má? Existuje takový diagnostický validní znak. Pokud čtete horlivě odbornou literaturu, účastníte se pravidelně pracovních schůzí a konferencí odborné společnosti a občas tam i diskutujete, pokud máte co říci na klinických seminářích a pátráte na internetu v med-line, pak máte šanci a za pokus to určitě stojí.

M. Hejtmánek

Organizace inSTEP na FF UP: unikátní učebnice

Dne 2. 9. 2002 byla na trh uvedena a 19. 9. 2002 v Senátu ČR slavnostně představena unikátní učebnice *English for Europe*, vyvinutá a vydaná organizací inSTEP v Olomouci. Učebnice je určena především zaměstnancům státní a veřejné správy a samosprávy, jimž poskytuje vedle jazykových znalostí i schopnost orientace v tématech diskutovaných v EU. Kromě této úzce vymezené cílové skupiny je učebnice vhodná pro celou řadu veřejných i soukromých vzdělávacích institucí, jako jsou vyšší odborné a vysoké školy, dokonce i jako doplňkový materiál pro výuku středoškolařů. Naším hlavním cílem bylo vytvořit publikaci, která zůstane specializovaná a úzce zaměřená na dané téma, ale i přesto přístupná co největšímu počtu lidí z různých oblastí a věříme, že učebnice je doplněna jedinečnými audio nahrávkami, na nichž se podílely i známé osobnosti mezinárodní kulturně-politické scény (např. J. Rupnik); koktejl různých akcentů rodilých mluvčích i těch, kteří používají angličtinu jako druhý jazyk, umožňuje studentům zvyknout si nenávidnou formou na celou škálu různých přístupů k anglickému jazyku. Souběžně s učebnicí mají zájemci možnost přihlásit se také do atraktivních semestrálních či intenzivních prázdninových kurzů *English for Europe* pořádaných organizací inSTEP. Základním výukovým materiálem je samozřejmě výše zmíněná učebnice a mezi erudovanými vyučujícími jsou i její autoři. Kurz je zakončen zkouškou, na jejímž základě obdrží studenti certifikát.

Učebnice *English for Europe* je postavena na dvou základních principech – jazykovém a informativním. Středně pokročilí studenti angličtiny tak mají možnost rozvíjet své jazykové dovednosti a zároveň se seznámit s aktuálními tématy EU. Důraz je kladen zejména na schopnost vyjádřit vlastní názor a prosadit svou myšlenku v angličtině, komunikačním jazyce EU a na porozumění textu; v případě *English for Europe* se jedná o autentické dokumenty EU. Slovní zásoba v nich obsažená je esenciálním stavebním materiálem odborné komunikace a její zvládnutí je předpokladem pro úspěšnou integraci ČR do Unie.

V šesti rozsáhlých kapitolách se studenti zajímavou formou seznámí s historií a se zeměpisnými, kulturními a zejména politickými realitami EU. Detailně jsou probírány jednotlivé instituce EU a úloha, kterou hrají v evropské administrativě. V neposlední řadě přichází v učebnici na řadu zavádění a současné fungování jednotné evropské měny Euro. Logickým vyústěním knihy je proces začlenění České republiky do EU s výhodami i závazky, které z něj plynou.

Organizace inSTEP při Filozofické fakultě UP zahájila po dvouleté přípravě projekt *English for Europe* v září 1998, a to za široké podpory úřadů práce na Moravě a dalších regionálních institucí, které pomohly zejména při několikaletém testování učebních materiálů. inSTEP získal finanční podporu pro financování vývoje učebnice také ze strany Evropské komise v rámci programu *Jean Monnet*. V současné době se s podporou Olomouckého kraje dostává do finálního stádia proces akreditace kurzů, učebnice a celostátně uznávané závěrečné zkoušky.

Autoři učebnice – P. a J. Whitakerovi (za spoluautorství Z. Spurného, S. Brombyových, S. Gilla, Magdalény a Markéty Riebových) – začali práci na projektu s vědomím, že jejich hlavním cílem bude informovanost a jazyková připravenost uživatelů učebnice na vstup do Evropské Unie. Nezbyvá než ji popřát, aby plnila svůj účel a měla úspěch.

(Další informace jsou dostupné na adresách <http://www.englishforeurope.cz> a <http://www.instep.cz>.)

-inSTEP-

Svět patří optimistům, pesimisté jsou jenom diváky.
Francois P. Guizot (* 4. 10. 1787)

Chtěl bych mít kapku štěstí, nebo plný sud rozumu.
Menandros z Athén (342–291 př. n. l.)

Studenti ztvárnili prostory do podmořského světa, pevniny a vesmíru

Dvanáct posluchačů Pedagogické fakulty UP přispělo svými malbami k zajímavějšímu a rozhodně i veselějšímu pojetí prostor Domu Fondu ohrožených dětí (FOD). Přizemí se tváří jako podmořský svět s jeho nekonečnou pestrostí, prosvětlené poschodí je chápáno jako pevnina (savana), v podkroví pak vstupujete do nepoznaného kosmického světa. Studenti pracovali na projektu v létě, v době svého volna. Honorářem jim byl mj. úsměv dětí, zkušenost, kterou nelze nikdy zaplatit, a dobrý pocit z užitečné práce.

Několik slov k Fondu Ohrožených Děti

Dům, v němž sídlí olomoucká pobočka Fondu ohrožených dětí, patří městu Olomouc. To ho za symbolickou částku pronajímá zmíněné neziskové organizaci. Na rekonstrukci objektu (asi 6,5 mil. korun) přispělo Ministerstvo sociálních věcí, které uvedenou neziskovou organizaci každoročně dotuje, a nemalou měrou i sponzoři. Sdružení FODu funguje od roku 1990, čtyřicet hodin denně. Sídlo má v Praze, přičemž jednotlivé pobočky jsou rozmístěny po celé republice. Svým zaměřením je ojedinělým zařízením tohoto typu – vyplňuje chybějící článek v sociální síti našeho regionu. Cílem této organizace je přechodně (na půl roku) poskytnout ubytování maminkám s dětmi, nastávajícím maminkám v životní krizi a mladým dospělým z dětského domova a z pěstounské péče po dovršení

osmnácti let. Dům FODu disponuje deseti pokoji, z toho je jeden krizový. *Ten bývá většinou volný, a to pro případ, že ho neočekávaně bude potřebovat nějaká maminka s dítětem. Stává se třeba, že matka uteče z domu poté, co ji partner napadl. Uteče bez čehokoliv, třeba v noci, uvedla slečna Kelnerová, jedna z pracovníků centra.*

Studenti o výtvarné práci.

O možnosti této práce se posluchači výtvarné výchovy dověděli na přednáškách. Přivítali mj. možnost vyzkoušet si malbu na velkou plochu. Původním záměrem však nebylo společné dílo. *Poté, co jsme ale budovu viděli, řekli jsme si, že by bylo dobré, kdybychom pracovali na jednom projektu. Protože dům je tvořen třemi patry, rozdělili jsme projekt také do tří částí – vody, souše a vesmíru,* řekla J. Šemberová o díle, které má dětem připodobnit pomyslné vrstvy naší země. *Snažili jsme se dětem zpříjemnit prostředí a přiblížit svět kolem nich,* dodala J. Šemberová. Jak dnes hodnotí studenti spolupráci s vedením FODu? *Byla perfektní. Malovali jsme tak, jak jsme potřebovali. Vstup do domu jsme měli povolen do pozdních večerních hodin,* zmínil spoluautor projektu F. Kocourek, jenž prostory přizemí proměňoval v podmořský svět. Bílé stěny postupně se měnící v mořskou hladinu upoutaly pozornost místních dětí. *Nejdříve přihlíželi, dotazovali se na různé věci, nakonec mne požádali, zdali by mohli také něco namalovat,* dodal F. Kocourek, pro něhož spolupráce s těmito dětmi byla velkou zkušeností, kterou snad upotřebí jak při výuce, tak v samotné praxi. Prostory společenské místnosti a přilehlých kuchyňek chtěli studenti výtvarné výchovy nějakým způsobem „proslunít“ – zvolili tedy hřejivou savanu. *Chtěli jsme, aby si děti také uvědomili, že nemusíme být v kosmu sami a že vesmír je přinejmenším důvodem k přemýšlení, že je inspirativní,* zmínila J. Šemberová své pohnutky, proč v podkroví volili tematiku univerza.

(Na výtvarném pojetí vnitřních prostor FODu se podíleli: Jana Šemberová, František Kocourek, Martin Fišr, Blanka Lhotáková, Jitka Petřeková, Veronika Blažková, Tereza Bařínková, Alena Šupálková, Klára Mičková, studenti 3. roč. PdF UP, Katedry výtvarné výchovy, obor učitelství výtvarné výchovy pro střední a základní umělecké školy.)

M. Hronová, foto -tj-

MIP – Olomouc slaví své první výročí

Právě před rokem vznikla olomoucká pobočka sdružení MIP – *Mládež pro interkulturní porozumění*. Skupina studentů UP tak navázala na činnost brněnské organizace existující už od roku 1998. K hlavním cílům MIPu patří prevence xenofobie a rasismu, odhalování stereotypů ve vnímání kulturních skupin a etnik, zprostředkovávání informací o aktuálních tématech (nacionalismus, globalizace, multikulturalismus, mezináboženský dialog).

Mezi projekty MIPu, které nejvíce oslovily olomoucké studenty, patří hlavně workcamp na záchranu židovské a německého hřbitova v Jiřicích na Moravě a každoroční multikulturní festival.

Za rok své existence už MIP-Olomouc stihl uspořádat vlastní festival, cyklus přednášek v Divadle hudby a připravuje řadu dalších zajímavých projektů. V současnosti spolupracuje MIP-Olomouc se společností Člověk v tísni o. p. s. na projektu *Vzdělávání o lidských právech* (přednášky pro SS), v jehož rámci působí MIP jako koordinátor v olomouckém regionu a na organizaci festivalu *Jeden svět* (MIP jako místní partner spol. Člověk v tísni).

Hledáme zájemce o spolupráci na připravovaných projektech:

- personální poradenství pro nezaměstnané (především příprava na výběrové řízení) a pro uchazeče z řad etnických menšin;
- multikulturní festival;
- publikace sborníku o menšinách na území Olomouce v minulosti a dnes;
- výstava a doprovodné akce na téma česko-německých vztahů;
- interkulturní vzdělávání studentů pedagogických oborů.

Kontakt: Místní sdružení MIP Olomouc, F-klub, Křížkovského 12, 772 00 Olomouc, omip@centrum.cz, www.osmip.cz.

-red-

Postup nejistý, M. Beránková, FF UP

Nic proti kolečkovým bruslím

Stalo se to v úterý 20. srpna 2002 kolem poledne. Na tramvajové zastávce U Dómu čekali ve slunečním úpalu dva docela obyčejní kluci – ani malí, ani velcí, ani děti, ani dospělí, prostě dvě mladistvé rachitické postavy tak kolem patnácti, samý žert a šprým a hlas poskakující někde mezi basy a výškami. Mládí v nich pulzovalo, nepostáli, nespocínuli, vrtěli se a jako správní milovníci pohybu byli vybaveni kolečkovými bruslemi.

Od hotelu Palác přihřela poloprázdná tramvaj, tuším číslo čtyři. Kluci se – to se dalo s přihlednutím k jejich věku, vzdělání a nápadům celkem čekat – jali na bruslích klopýtat přes kočičky hlavy směrem k vozu, když tu se zpoza rohu, odněkud z Dómské ulice, vyhouplnul jakýsi ušmudlaný dědek v tesilových kalhotách a v zelené vojenské bundokošili.

„Ale okamžitě ven!“ křičel na kluky, kteří v tu chvíli vlastně ještě nenastoupili.

Kluci jako na povel zmizeli ve voze a dědek s obdivuhodnou křepkostí skočil za nimi. Prohnal pobaveně bruslaře od středních dveří k předním a tak křičel, že se z kabiny vykloupila řidička a křičela také. Společným křikem a takřka vlastními těly vytlačili dědek a řidička kluky zpátky na zastávku, dědek vystoupil s nimi a když tramvaj odjela, ještě chvíli jejich usmívajícím se tvářím zle spal. Pak se tiše ztratil kamsi za roh.

Za necelých pět minut přijela tramvaj číslo dvě. Spolu se mnou se rozhodli nastoupit i ti dva nezbedové, pro ty to byl ovšem už druhý pokus – a k údivu všech se z Dómské ulice opět vyřítli dědek v tesilkách a v bundokošili a teď už nekřičel, ale přímo řval: „Ven, ven, ven! Klackové, grázlové, rabiáti!“

Nevím, co by se dědkovi stalo, kdyby jeho slova těch zhruba třicet cestujících, kteří tou dobou dleli v tramvaji, vztáhlo na sebe, ale každopádně se dědek choval opět neohroženě. Vřítel se do vozu a když ženský hlas v reproduktorku řekl „náměstí Republiky“, vrazil jednomu z bruslařů pohlevek. Dorostenec ky kostnaté ruce se ho v reakci pokusily odstrčit a to ho asi přimělo, aby jednal ještě rázněji.

„Zastavit! Zastavit!“ hulákal a potácel se vozem směrem ke kabině řidiče. To už jsme se hnuli směrem k muzeu a, jak se později ukázalo, tramvaj řídil nějaký mladší muž, jehož životním cílem bylo v ten moment pouze dodržet jízdní řád a na minutu přesně dojet k nefedinským hřbitovům, ať se děje co se děje.

„Zastavit!!!“ nahnul se dědek do řidičovy kabinky a náhle, zjevně nevyslyšen, udělal něco, co by si snad netroufl ani největší grázl na kolečkových bruslích.

Tramvaj sebou podivně smýkla a v mžiku stála. Stojící cestující se u madel vypnuli jako luky, nějaké paní se z tašky vysypaly brambory a dědek zmateně odstoupil od kabiny.

„Co mi hrabete do řízení?!“ vnořil se řidič, vztekem úplně rudý, „co si to dovolujete?! Co si myslíte?!“

Na dědka to bylo možná až příliš mnoho dotazů najednou, a tak jen stál a bez hlesu poslouchal spršku řidičových nadávek, mísící se s oparem vyčítavého hulání cestujících. Řidič otevřel přední dveře, uchoopil dědka za bundokošili a celkem nekompromisně ho vyndal na ulici.

Skutečně, tentokrát nic proti kolečkovým bruslím...

O. Bláha, FF UP

Krajané v Jižní Americe /I/

Předpoklady

Téma Čechů v Jižní Americe zdomácnělo v české a československé publicistice a badatelské práci bezprostředně po vzniku Československa (1918), ve chvílích, kdy nově zrozená republika hledala zatím neznámé a nevyužitelné možnosti svého pronikání na zahraniční trhy. Tento zájem svedl vjedno dílčí zájem prvorepublikových ministerských pracovníků, publicistů, cestovatelů-zpravodajců, především pak zájem části československého kapitálu zainteresovaného na případném usměrňování a využívání československých kolonií pro vlastní obchodní aktivity. V tomto se Československá republika inspirovala úspěšným příkladem sousedního Německa, které budovalo své hospodářské a politické mimoevropské pozice právě za spoluúčasti svých vystěhovaleckých komunit. Zvláštnímu zájmu se těšila Jižní Amerika, kam byl ve dvacátých letech – po zavedení přistěhovaleckých kvót do Spojených států amerických – vedle Kanady odkloněn evropský vystěhovalecký proud do Nového světa.

V rámci utváření československé politiky vůči Latinské Americe náleželo výjimečné postavení Brazílii a Argentině. Do těchto zemí portugalské a španělské Ameriky směřoval stěžejní tok československých imigrantů a byly to Brazílie a Argentina, které k sobě poutaly jednak pozornost propagátorů myšlenek přímé hospodářské spolupráce (V. Kybal), jednak praktické kroky československých podnikatelů (T. Baťa).

Již víme, že prioritní pozorností vystěhovalců se těšily Argentina a Brazílie. K roku 1935 byl počet vystěhovalců z mnohonárodnostního Československa do Jižní Ameriky odhadován českou stranou na 40 000, z toho 30 000 do Argentiny, 7 000 do Brazílie a zbyvajících část byla rozdělena nerovnoměrně do ostatních zemí subkontinentu. Dnes jsme poučeni, že tyto odhady byly minimální a v konkrétním případě Brazílie jsou pravdě blíží údaje brazilské strany hovořící o 10 000 přistěhovalcích z Československa do konce třicátých let. Ve stínu Argentiny a Brazílie zůstávaly s výrazným odstupem komunity čítající stovky krajanů – v Mexiku, v Uruguayi atd.

Máme-li si učitelnou představu o národnostním spektru v uvedených zemích, pak uveďme příkladem zkušenost čtyř jihobrazilských států Rio Grande do Sul, São Paulo, Santa Catarina a Paraná, kde spočívalo těžiště československého meziválečného vystěhovalectví do Brazílie. Dle údajů uváděných

v periodiku *Krajan* (15. září 1936) a potvrzovaných tehdejšími českými cestovateli a publicisty žilo zde přibližně 6 000 původem Českoslováků, z toho 45–50 % Němců, 35–40 % Čechů a do 10 % Slováků. Odlišná byla realita v Argentině, kde Slováků a Rusínů byla ve třicátých letech dobrá polovina z přistěhovalců. V sumě, týkající se celé Latinské Ameriky, snad pak budeme oprávněni konstatovat, že až polovina imigrantů z českých zemí a Československa náležela k národnostem české a slovenské, necelá (druhá) polovina k národnosti německé a spektrum doplňovali Maďaři, Poláci, židovské etnikum. A početný proud Rusínů? Ten nutno hledat v přistěhovaleckých mimo české imigranty. Právě o nečeském a neslovenském vystěhovaleckém skupin v Argentině, Uruguayi a zčásti v Brazílii. Mnozí z exulantů setrvali v novém prostředí Latinské Ameriky i po obnově československé státnosti v roce 1945, jiní zaměnili Jižní a Střední Ameriku za Ameriku severní, USA a Kanadu, a rok 1948 je pak toliko utvrzuje v jejich dřívějším rozhodnutí. Druhá polovina čtyřicátých let přináší ještě jednu, zatím neznámou skutečnost. Po odsunu německého etnika z Československa se následující exil bude dotýkat především Čechů a Slováků.

Pokud existuje základní představa o podobách krajané přítomnosti v Latinské Americe v první polovině 20. století s kvantitativním i kvalitativním těžištěm v Argentině a Brazílii, pak druhá polovina století – včetně zmiňovaných zemí – představuje pracovní pole zatím nedotčené. Latinskoamerický krajané makrokosmos a mikrokosmos tak nabízí budoucí produktivní badatelské možnosti. Zvláště pak, když se s příchodem devadesátých let souhlasně stýkal krajané zájem o poznávání vlastních kořenů evropského původu a vlastní novověké historie s interesem české strany o rehabilitaci kontaktů s krajané.

Doc. I. Barteček, Katedra historie FF UP
Pokračování příště

▲ Pohled ke Corcovadu, Rio de Janeiro, Brazílie

RECENZE

Nová pramenná edice listů Katolické moderny

O potřebě vydávat kritické edice korespondencí významných osobností církve asi nikdo nepochybuje. Takto uveřejněné prameny přináší širšímu okruhu zájemců poznatky, jež jsou jinak otevřeny pouze historikům a archivářům. Dávají možnost poznat politické, duchovní a kulturní snahy osob, jejichž snažení nám již ukryl neúprosně plynoucí čas.

Edice „*Jsem disgustován*“ – *Vzájemná korespondence Sigismunda Ludvíka Boušky a Karla Dostála – Lutínova* byla vydána v tomto roce v Olomouci doc. P. Markem. Editor, pracovník FF UP, je známý znalec českých politických dějin i katolického modernismu. Námí uvedenou edici vydal z fondů Literárního archívu Památníku národního písemnictví v Praze a Zemského archívu v Opavě (pobočka Olomouc). Jde

bezesporu o jeden z nejdůležitějších pramenných celků z dějin české katolické moderny. Lze jej pro tuto oblast srovnat s válečnou Klikovou edicí korespondence Jaroslava Golla a Josefa Pekaře, tolik zásadní pro dějiny Gollovy školy.

Vydané listy otevírají zájemcům o dějiny českého katolicismu přelomu 19. a 20. století počáteční kapitoly Katolické moderny. Zpřítomní i vývoj vztahu dvou jejich předních představitelů. Soubor listů zahrnující léta 1892–1922 je předznamenán krátkými medailony věnovanými životu a dílu obou jejich autorů i popisem dále uveřejněných listovních fondů. Doplněn je medailonem znalce českého katolického modernismu Oldřicha Svobily a místním, osobním a věcným rejstříkem.

-hrj-

Jabko od stromu daleko nepadá

Tohle úsloví rozhodně neplatí jenom v oblasti pomologie; už dávno zakotvilo v naší mateřštině jako metafora, přenosná jinam. Běžně jí užíváme, chceme-li vyjádřit, že chování dítěte vypovídá také o povaze jeho rodičů, případně chování žáka o pedagogických schopnostech jeho učitele.

Tahle metafora je však také schopná vypovídat o tom, že člověk nemůže vyskočit z kůže, jak by chtěl a jak by třeba rád dal najevo; kabát se sice dá převléci poměrně snadno, kůže však držívá podstatně pevněji. Oddělit kůži od těla, svléci ji a přestat se k ní hlásit může had; lidé však nejsou plazi, náležejí mezi savce.

Čím hrmeček navře, tím později páchne – říká jiná metafora. Je to velice výstřední i bez metafory – jak ví každý, kdo si nedopatřením uvařil čaj v hrnku od gulášové polévky. Platí to tím výrazněji, čím dříve se před oním čajem v hrnku vařila polévka.

U nás si občas sdělujeme, že vrána k vráně sedá – lrové konstatují, že brouk brouka nepřehlédne. Ta vrána k jiné vráně usednuvši své sousedce údajně oči nevyklove, i kdyby na ně měla chut.

Podobných metafor skrytých více či méně explicitně v příslovích a úslovích by se našla spousta. Proč ne? Lidé měli ve své historii dost času na to, aby zobecnili a metaforizovali svá pozorování, své zkušenosti často nejenom lískovkou na zádech k zapamatování ozkoušené.

Psycholog by asi prohlásil, že v jejich knihách stojí psáno něco o asociacích a souvislostech, o paměti a genetické zákonitosti, o tom, že člověk se učí nejenom číst a psát, ale také v jistých situacích jistým způsobem se chovat, přičemž si tohle naučené chování, jímž jako ten hrmeček navře, do budoucna fixuje. Buduje si stereotyp, jemuž sice může pomoci mechanismu vůle vzdorovat a přestavovat jej, není to však vůbec snadné.

V pohádkách někdy sice ušlechtilý a moudrý stařeček špatného člověka převede na dobrou cestu, když mu na názorných příkladech demonstruje neblahé důsledky jeho neetického počínání i pro něho samotného – ještě jsem však v novinách nečetl a v televizi nespátl, že by podvodník litoval svých zlých skutků, omluvil se okradeným, kteří mu důvěřivě svěřili třeba statisíce na postavení rodinného domku, a zavázal se, že všechno do haléře splatí. Nebo že by se politik veřejně omluvil za svou neschopnost a nekalifikované rozhodnutí, v jehož důsledku přišel stát jeho řízení svěřený o miliardy. A slíbil, že se bude nadále věnovat už jenom poctivé práci nevyžadující žádnou větší inteligenci.

Prostě – pohádky jsou pro děti a my jsme už velcí. Nemělo by se proto při rozhodování o společenských pozicích, zejména těch, s jejichž drženími se spojen větší objem moci a větší množství peněz, zapomínat na minulost příslušných hrmečků. Neměli bychom se stydět přičichnout si, čím hrmečky ucházejících se v minulosti navře. Neměli bychom zapomínat, že vedle vrány budou jiné vrány usedat spíše než holubi, labuťe nebo vlaštovky.

Také kůže bychom si měli podrobněji všimát, zejména tehdy, hal-li se zvláště pečlivě tlustým flanellem. A při té kožní prohlídce, třebaže nejsme ani dermatologové ani manikéři, bychom měli věnovat jistou pozornost i nehtům. I za nimi leckdy zůstávají stopy schopné nemálo vypovídat – jak vědí třeba soudní lékaři.

Nejsm mravokárce, mnohé lidské hříchy mi nejsou cizí. Nehodlám bojovat za spásu světa. K některým z oněch hříchů mám doposud kladný vztah. Jsem realista a skeptik. A mám rád metafory. Ale taky mám jisté zdravotní potíže, oftalmologické a gastrointestinální. Špatně snáším bryle mámení a opíjení rohlíkem.

Prof. S. Komenda

Zloději a chirurgové si oblékají rukavičky, aby setřeli stopy své činnosti.

Jacques Tati († 5. 11. 1982)

Únor 1948 a tzv. studijní prověrky na Univerzitě Palackého v Olomouci /5/

Do konce roku 1948 se celouniverzitní AV UP vyhnul jakékoliv vlastní vlastní iniciaci a následné realizaci rozsáhlejších, nekuli plošných čítek mezi studenty UP. Příčiny vyloučení v případech, jež jsou nám známy, tkvěly v prostředí mimo univerzitní půdu a AV UP je řešil ad hoc. Minimální a v podstatě vnější vlivy a okolnosti určovaný rozsah těchto poučivých perzekucí studentstva na UP s určitostí ovlivnil faktor subjektivní, tedy schopnost, či dokonce odvaha jednotlivce se v těchto vypjatých okamžicích, rozdělování národ na mocné vítěze a bezprávně poražené, chovat, jednat a rozhodovat v souladu s elementárními principy lidské morálky, etiky či alespoň zdravého rozumu. A zdá se, že řada členů AV UP za daných podmínek tyto principy neporušovala, či alespoň setrvala v jakémsi pasivním, obranném postoji. Takto vystupující členové AV UP pravděpodobně formou kolektivního rozhodování o závažných věcech, účinně mírnili radikalismus jeho předsedy J. Hádlíka. Svoje ovoce přinesla i důsledná apolitická činnost studentských spolků v předúnorovém období, o což se nejvýrazněji zasloužil předseda SVS Zdeněk Šprinc. Tak se vlastně silně omezil manévrovací prostor pro radikální elementy mezi studenty a fenomén „studentokracie“ či „klukokracie“, výrazně se uplatňující na pražských a brněnských vysokých školách, zasahoval do olomouckých univerzitních poučivých událostí jen minimálně. A opětovně na tomto místě je třeba zdůraznit dvojakou úlohu rektora J. L. Fischera. Jeho proklamovaná angažovanost na straně nastupujícího komunistického režimu představovala ve vztahu k vnitrouniverzitním událostem „svicen, pod kterým byla tma“.

Tento svůj postoj uplatňoval celouniverzitní AV UP i ve vztahu k univerzitním pedagogům a zaměstnancům. Uvnitř univerzity se však akční výbor ocitl pod

tlakem radikálů shromážděných kolem fakultní organizace KSČ a AV Zemských ústavů. Tento radikalismus personifikovali Vladimír Pelikán (předseda fakultní organizace KSČ na LF UP), Lotar Grünwald-Gronský (předseda AV Zemských ústavů) a František Ritter (správce Zemských ústavů a člen AV Zemských ústavů). Z „hledáčku“ celouniverzitního AV UP se tiše vytrátili pedagogové z Filozofické fakulty – Jaroslav Albrecht a Oldřich Pelikán, ostrakizování výše uvedené direktivou fakultní organizace KSČ LF UP z 3. března 1948. AV UP se také postavil za Jana Vaňka z Pedagogické fakulty, jehož odchod požadovali údajně jeho spolupracovníci cestou akčního výboru zaměstnanců školství a osvěty v Olomouci. A tak AV UP pod nátlakem AV Zemských ústavů a organizace KSČ na Lékařské fakultě řešil výhradně případy z této fakulty. Jednalo se o přednostu Patologicko-anatomického ústavu prof. Františka Pavlicu, přednostu Pediatrické kliniky MUDr. Antonína Moresa a asistenta Kliniky krčních, nosních a ušních chorob MUDr. Jiřího Bočka.

Nejostřejší útok byl namířen proti Františku Pavlicovi. AV Zemských ústavů požadoval jeho odchod z LF UP a použil při zdůvodnění svého požadavku klasickou a všeobjímající formulaci „záporný postoj k budovatelské politice čs. vlády, rovněž také v odborné práci“. Svoje názory měl Pavlica dokonce veřejně tlumočit na odborářské schůzi, které se v Olomouci zúčastnil předseda URO Antonín Zápotocký. Pavlica se proti tomuto vágnímu a nesmyslnému obvinění – inkriminované schůze se totiž prokazatelně podle jejího zápisu neúčastnil – v průběhu května 1948 odvolal k Ústřednímu akčnímu výboru NF do Prahy. Nato ovšem reagoval AV Zemských ústavů dvanáctibodovým rozkladem, jímž své původní obvinění účelově rozvedl a konkretizoval. Obsah podstatné části těchto bodů korespondoval s původním obviněním –

tedy se „záporným postojem“ k novým pořádkům. Pavlicovi byl např. kladen za vinu politický oportunismus – ač skální příznivec národně socialistické strany tuto stranu nevolil, ale činil pro ni „veřejnou reklamu“. Jeden z bodů zase tvrdil, že Pavlica „pronášel ironické poznámky ex cathedra na současné politické socialistické vymoženosti“. Sám Pavlica tento bod udiveně glosoval slovy: „Když jsem přednášel o rakovině studentům, řekl jsem, že rakovina roste pomaleji, když pacient méně jí, ale aby to neřekli panu ministru výživy, aby nám neubral potravinových listků.“ V dalších bodech ovšem nasadil AV Zemských ústavů těžký kalibr a obvinil Pavlicu z hospodářských přečinů, kterých se měl dopustit při uzavírání různých hospodářských smluv a výkonu soukromé praxe v Zemských ústavech včetně černého obchodu s antibiotiky. A tady se uplatnila prostá lidská závist zakamuflovaná údajným „asociálním poměrem k zaměstnancům ústavu“. Při smluvním výkonu soukromé praxe totiž Pavlica v souladu s tehdejšími zvyklostmi zadával nejružnější úkoly svým sekundářům – V. Pelikánovi a L. Grünwaldovi-Gronskému – aniž by jim za tyto práce platil. O nemalé úloze tohoto motivu nakonec svědčí i zabavení Pavlicova osobního automobilu okresním akčním výborem NF Olomouc-město. Ve druhé polovině roku 1948 tedy František Pavlica nuceně odešel z Univerzity Palackého a za vysokoškolskou katedru se již nikdy nevrátil.

PhDr. P. Urbásek, ředitel Archivu UP
Pokračování přišťe

Glosa

Kulaté dilema

Co si myslím o železném skulptuře, která buď bude anebo nebude zaujímat strategické místo na dvoře budovy konviktu, ve které nyní sídlí Umělecké centrum UP?

Abych pravdu řekla, nevím. To je jako s Temelínem – racionální argumenty podepřené fakty na obou stranách a nezúčastněnému jde z toho hlava kolem. Jezuitský konvikt je krásná, citlivě zrekonstruovaná budova – až potud problému rozumím. Ale jestli Globus ano, či ne, to by měla být záležitost historiků nebo památkářů, prostě osob, které z nás smrtelníků mají největší právo na posuzování a řešení vzniklé situace.

Právě zde se asi projevuje slabá stránka demokracie, totiž, že do toho mluví příliš mnoho lidí. Každý se může přetřhnout, aby se k věci vyslovil, včetně studentů, kteří o tom většinou nevědí mnoho. Nehledě na podivné nesrovnalosti v souvislosti s objednávkou a poté odmítáním díla za 1,8 milionů korun.

Mně osobně je celkem jedno, jestli se budu při vyučování dívat na kouli nebo na prázdné prostranství, mé studijní výsledky to rozhodně neovlivní. Navíc, kdyby byla ona skulptura na nádvoří instalována už před začátkem semestru, přijali bychom ji my, studenti zřejmě naprosto automaticky jako součást výhledu z okna.

Mám-li však být upřímná, volím raději prázdné nádvoří, jehož prostor je už beztak poněkud hyzděn nefunkčními žulovými kvádry a zakrslými vodotrysky.

A pokud bude Nebeský globus skutečně umístěn pod okna konviktu, získají studenti-kuřáci alespoň novou plochu na tipání cigaret, pakliže je ovšem nebudou rovnou cvrknat na občany pod hradbami, protože na nádvoří není jediný popelník.

Obávám se pouze jediného. Jestli se budou jednat o tomto problému dále protahovat, je docela možné, že zhrzený kovář Habermann, který na dile pracoval téměř rok, ukuje menšího, ale těžšího bratříčka našeho milého Globu a vystřelí jej historickým prskem z hradu Helfštýna „směr Konvikt“.

J. Teryngerová, Katedra muzikologie FF UP, 3. r.

...A PŘÍŠTÍ TÝDEN...

21. ŘÍJNA

J. Sýkora: **Výroba sake.** Měsíc čínské a japonské kultury. Čajovna u Bílého slona, 18 hod.

Koncert Spolku pro komorní hudbu Olomouc – M. Stědroň, L. Horáková (fagot), Mgr. H. Sekaninová (klavír). Muzeum umění, 18.30 hod.

22. ŘÍJNA

Doc. P. Černý: Vyšehradský kodex. Přednáška. Velký sál arcibiskupské kurie, 17 hod. Pořádá Katedra dějin umění FF UP.

Prof. J. Andres, CSc. (PřF UP): Nové třídy skoropetrologických oscilací. Seminář z diferenciálních rovnic. PřF UP, Olomouc-Hejčín, Trnkova 40, posluchárna č. 202, 13.30 hod. Pořádá Jednota českých matema-

tiků a fyziků Olomouc a Katedra matematické analýzy a aplikací matematiky PřF UP.

Prof. I. Chajda, DrSc. (PřF UP), K. Dušek (PřF UP): Implikace v intuicionistické logice. Další ze seminářů pořádaných Katedrou algebry a geometrie PřF UP, posluchárna č. 301, v Olomouci-Hejčíně, Tomkova 40, 13 hod.

V. Hrdličková: Smích je mým řemeslem. Ukázký z příběhů japonských vypravěčů rakugo. Měsíc čínské a japonské kultury. Klubovna Vlastivědného muzea v Olomouci, 18 hod.

22. – 25. ŘÍJNA

Unser Bild von der Welt in der Kunst. Cyklus přednášek prof. R. Eichlera. Posluchárna č. 8, denně 9.45–11.15 hod. Pořádá Katedra germanistiky FF UP.

23. ŘÍJNA

Mgr. M. Hájek & Mgr. P. Hájková (Katedra botaniky PřF MU Brno): Mokrá místa a suchá vina bulharských hor. Další z cyklu přednášek pořádaných Katedrou botaniky PřF UP, ul. Šlechtitelů 11, hlavní budova, velký přednáškový sál (č. 501), 16.30 hod.

M. Hošek: Čínská pijácká poezie. Měsíce čínské a japonské kultury. Literární kavárna Betánie – Wurmová ul., 18 hod.

24. ŘÍJNA

Prof. I. Hlobil (FF UP): Těšínská madona. Epochální objev parlérovského sochařství. Velký konferenční sál UC UP, 15 hod. Pořádá Katedra dějin umění FF UP.

Feng-jun Song (Čína) – Horská karavana. Koncert. Divadlo hudby, 19.30 hod.

-red-

OTÁZKY PRO ...?

Kdo zhasí to, co nás pálí?

Konvikt po přesídlení uměnovědných kateder září často do noci svými třemi patry a nedá spát okolním občanům. Také spotřeba elektrického proudu může být důvodem k nespavosti univerzitních ekonomů. Podle výroků vrátice objektu dostali příkaz svítit na všech chodbách do 21. hod. To se významně projevilo např. v sobotu a neděli 12. a 13. října t. r., kdy zářily chodby i za bílého dne. Můžete zveřejnit, jaký je rozpočet UC UP a kdo kontroluje pravidelnou spotřebu elektrického proudu? Kdo vydal příkaz a proč jednotlivé chodby není možné vypínat? Proč se svítí v objektu, když tam nikdo není? Bude spotřebu platit ten pracovník, který vydal příkaz nebo firma, která neudělala vypínače?

Zaměstnanci UC UP a občané